

lig frie Licitationer alene ved, at der udtales et Ønske derom her i Rigsdagen. Jeg tror, det ærede Medlem ligesom jeg kender adskillige Eksempler paa, hvordan Haandværkerne slutter sig sammen baade i By og paa Land og træffer Aftale om, hvilket Tilbud der skal gives for Arbejdet, og hvorledes man derigennem ofte kommer til betydelig højere Priser for Byggevirksomheden, end det virkelig var nødvendigt. Jeg vil gerne henstille til det ærede Medlem at anvende sin Indflydelse i Haandværkerkredse, idet jeg gaar ud fra, at det ærede Medlem har en Del Indflydelse i saadanne Kredse, til at forhindre, at der i Fremtiden lægges Baand paa de frie Licitationer. Vi har fra vor Side altid advaret imod den Fare, som laa i saadanne bundne Licitationer, men jeg har ikke hidtil haft det Indtryk, at vi har haft den fornødne Støtte fra andre Partier i dette Spørgsmaal og navnlig ikke fra Haandværkerstandens Side. Det ærede Medlem maa ogsaa forstaa, at der kan udøves et saadant Tryk med Hensyn til Prisen for Arbejdet f. Eks. fra Bankernes Side. Jeg kender i alt Fald Eksempler paa, at Banker som Betingelse for at yde Bygelaan, som jo skal bruges, selv om man faar ordnet den egentlige Financiering, stiller saadanne Krav, saadanne Fordringer med Hensyn til, hvem der skal have Arbejdet, at vedkommende Banker derigennem kan hjælpe deres egne Forbindelser. Det vilde vist ogsaa være heldigt, om de Banker, der skal financiere saadanne Byggeforetagender, alene saa paa, hvorledes Pengeanbringelsen er bankmæssig set uden at have særlige Bihensigter i Retning af at lade af Bankerne afhængige Produktionsforetagender tjene særlig meget. Men, som sagt, alle de Bestræbelser, der fra offentlig og privat Side kan udfoldes for at frembringe fuldt frie Licitationer til saadanne Virksomheder, skal vi fra vor Side gerne være med til, men vi tror, at der kræves mere end fromme Ønsker i saa Henseende, og muligvis kan der kræves, at Lovgivningsmagten tager dette Spørgsmaal op til Løsning, hvis det ikke lader sig løse ad anden Vej.

Det ærede Medlem fremkom med adskillige gode Raad til Hovedstaden, og jeg er sikker paa, at Hovedstadskommunerne i Almindelighed gerne modtager alle gode Raad, de kan faa. Men jeg har alligevel det Indtryk, at man i visse Kredse, i visse Partier ude i Provinsbyerne mener, at Hovedstadskommunerne i ganske særlig Grad trænger til Raad ude fra disse Kommuner, og det er jeg ikke sikker paa. Jeg er ikke sikker paa, at man helt er i Stand til at

parallelisere de Forhold, man kender i sin Egn, med de Forhold, der findes i Hovedstaden, og at man derfor er i Stand til at afgøre, hvorledes man skal bære sig ad i Hovedstaden for at løse Problemerne. De gode Raad har sikkert en god Hensigt, og jeg skal heller ikke paa nogen Maade afvise dem, men man bør dog maaske i nogen Grad gøre sig klart, at de Folk, der styrer Hovedstadskommunerne, ogsaa har nogen Mulighed for selv at finde de Midler og Veje, der skal anvendes, og at disse kan være rigtige, selv om de ikke helt falder sammen med, hvad man gør i en eller anden Provinsby, hvor Forholdene ligger noget anderledes.]

I den Henseende tror jeg, man kan sige, at der ikke i Hovedstadens Kommuner har været nogen Uvillie mod Parcelbyggeriet, saaledes som det blev udtalt af det ærede Medlem. I alt Fald forstod jeg det saaledes, at det ærede Medlem mente, at man ikke havde villet fremme Parcelbyggeriet saa stærkt, som man burde have gjort. Der er jo visse Forhold, der gør sig gældende i en Hovedstad, som jeg ikke er sikker paa, at det ærede Medlem er helt klar over, og det forekom mig ogsaa, at det løb noget sur for det ærede Medlem, da han omtalte Hovedstadskommunerne og Nabokommunerne under eet. Det ærede Medlem udtalte, at man burde i langt højere Grad fremme Parcelbyggeriet baade i Hovedstadskommunerne og i Nabokommunerne. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem ved Nabokommuner tænkte paa Frederiksberg Kommune; saa har jeg intet imod, at de bliver slaaet sammen, for der er Forholdet nogenlunde ens med Hensyn til Befolkning og Boligforhold. Men det ærede Medlem maa forstaa, at saa snart man kommer til de nærmeste Landkommuner, har Hovedstaden ingen Indflydelse paa, hvordan Byggeriet foregaar, og det er jo netop derude i de Kommuner, at det fremtidige Parcelbyggeri særlig vil komme til at foregaa.

Jeg siger dette, fordi jeg har Indtrykket af, at navnlig det ærede Medlem i nogen Grad synes at mangle Forstaaelse af, at Opgaverne kan ligge noget anderledes i en Hovedstadskommune end i en Landkommune, og at man ikke altid kan forlange de samme Forholdsregler anvendt. Det kan være, at det, som er godt i København, ikke egner sig for Fredericia, men det kan ogsaa være modsat. Det ærede Medlem fremkom med en Udtalelse om Beboelsesforholdene i København og — saaledes forstod jeg det ærede Medlem — udtalte, at Boligforhol-